

Kraków, 27 lutego, 2024 r.

prof. dr hab. Halina Kurek
Uniwersytet Jagielloński
Wydział Polonistyki
Katedra Lingwistyki Kulturowej i Socjolingwistyki
31-007 Kraków
ul. Gołębia 16
halina.kurek@uj.edu.pl

Recenzja

dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego

dra Roberta Słabczyńskiego

w postępowaniu o nadanie Mu stopnia doktora habilitowanego

w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo

Niniejsza recenzja, przygotowana zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 221 ust. 8 w związku z art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.), składa się z kilku części, przedstawiających kolejno: 1) sylwetkę Habilitanta, 2) obowiązujące przepisy prawne na dzień wszczęcia postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego, 3) ocenę osiągnięcia naukowego w postępowaniu habilitacyjnym, 4) ocenę pozostałych osiągnięć naukowych Habilitanta (z uwzględnieniem osiągnięć popularyzujących naukę), 5) ocenę Jego osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych oraz 6) konkluzję.

1. Sylwetka Habilitanta

Dr Robert Słabczyński, adiunkt w Instytucie Polonistyki i Dziennikarstwa Uniwersytetu Rzeszowskiego, tytuł zawodowy magistra filologii polskiej uzyskał w roku 1997 w Instytucie Filologii Polskiej na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, broniąc pracy pt. *Terminologia gospodarcza w gwarze mieszkańców Jasłisk* napisanej pod kierunkiem prof. dra hab. Bogusława Dunaja. W roku 1995, jeszcze jako student, rozpoczął pracę w charakterze nauczyciela języka polskiego w szkole podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącym. Kontynuował ją do roku 2011. W roku 2000 na Wydziale Matematyczno-Fizyczno-Technicznym Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie ukończył studia podyplomowe z informatyki ze specjalnością *technologia informacyjna*. Stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa uzyskał w roku 2008 (po ukończeniu studiów doktoranckich) na Wydziale Humanistycznym Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie na podstawie rozprawy zatytułowanej *Formy pierwszej i drugiej osoby w dyskursie szkolnym (studium pragmalingwistyczne)* przygotowanej pod kierunkiem prof. dra hab. Jana Oźdzyńskiego. W latach 2008-2010 był pracownikiem dydaktycznym w Instytucie Filologii Polskiej Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, a w roku 2011, po wygraniu konkursu, został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Instytucie Polonistyki i Dziennikarstwa Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Na podstawie analizy otrzymanej dokumentacji stwierdzam, że dr Robert Słabczyński po raz pierwszy zamierza się ubiegać o nadanie Mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo. Podstawę do wszczęcia postępowania habilitacyjnego stanowi Jego dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny oraz ostatnie osiągnięcie naukowe, czyli autorska monografia zatytułowana *Mikrotoponimia Beskidu Niskiego* (Rzeszów 2023).

2. Obowiązujące przepisy prawne na dzień wszczęcia postępowania habilitacyjnego

Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami prawnymi niniejsza recenzja ma dać odpowiedź na pytanie, czy osiągnięcia naukowe Habilitanta odpowiadają wymogom określonym w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.), tzn. czy w swoim dorobku naukowym Habilitant posiada takie osiągnięcia naukowe, które stanowią znaczny wkład w rozwój językoznawstwa, w tym co najmniej: a) jedną monografię naukową wydaną przez

wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub b) cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowym lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub c) jedno zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe. Ponadto recenzent zobowiązany jest stwierdzić, czy Habilitant wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

3. Ocena osiągnięcia naukowego w postępowaniu habilitacyjnym

Zainteresowania naukowe dra Roberta Słabczyńskiego koncentrują się wokół różnorodnych zagadnień językoznawczych: przemian językowych wsi, ze szczególnym uwzględnieniem słownictwa ludowego, onomastyki kulturowej, języka mediów, języka reklamy, lingwistyki edukacyjnej oraz nowych zjawisk we współczesnej polszczyźnie. Najwięcej uwagi Badacz poświęca jednak zagadnieniom onomastycznym na pograniczu polsko-łemkowskim, a ostatnia znakomita autorska monografia Habilitanta pt. *Mikrotoponimia Beskidu Niskiego* (Rzeszów 2023) jest nie tylko zwieńczeniem Jego dotychczasowych badań w tym zakresie, lecz także ukoronowaniem całego dorobku naukowego po uzyskaniu przezeń stopnia naukowego doktora i stanowi znaczny wkład w rozwój językoznawstwa.

Nie dziwi więc, że dr Robert Słabczyński, jako osiągnięcie naukowe w postępowaniu habilitacyjnym, przedstawia właśnie *Mikrotoponimię Beskidu Niskiego*, wydaną w Rzeszowie w roku 2023 przez Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego z ISBN: 978-83-8277-102-2 (Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego jest ujęte w wykazie wydawnictw z I poziomu, sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, w roku wydania książki).

Osiągnięcie naukowe Pana Roberta Słabczyńskiego, wieńczące Jego onomastyczne badania pogranicza polsko-łemkowskiego w powiecie krośnieńskim (województwo podkarpackie), jest pierwszym w Polsce kompleksowym opracowaniem nazewnictwa wschodniej części Beskidu Niskiego, zarówno mikrotoponimii współczesnej, jak i zrekonstruowanych systemów mikrotoponimicznych wysiedlonych wsi łemkowskich. Materiał badawczy pochodzi z terenów przedwojennej Łemkowszczyzny, a dokładnie z dwudziestu

miejsowości, w których koncentrowały się i nadal koncentrują językowo-kulturowe, wyznaniowe i socjologiczne problemy mieszkańców pogranicza. Miejscowości te należą w większości do gminy Jaśliska (Jaśliska, Posada Jaśliska, Daliowa, Szklary, Lipowiec, Czeremcha, Wola Niżna, Rudawka Jaśliska, Jasiel, Polany Surowiczne, Surowica, Darów, Moszczaniec), ale także do gminy Rymanów (Królik Polski, Królik Wołoski) oraz do gminy Dukla (Zawadka Rymanowska, Tylawa, Barwinek i Zyndranowa).

Celem badań Habilitanta było zgromadzenie w miarę pełnego zasobu mikrotoponimów funkcjonujących w dwudziestu pogranicznych wsiach, ustalenie preferencji nazewniczych mieszkańców wschodniej części Beskidu Niskiego oraz wykazanie, że nazwy terenowe, jako nośniki pamięci, są ważnymi językowymi znakami pogranicza: językowo-kulturowego, etnicznego i religijnego.

Z nałożonego na siebie zadania Robert Słabczyński wywiązał się znakomicie. Zgromadził bowiem aż 1842 mikrotoponimy, a wraz z formami wariantywnymi – 2024 nazwy (polskie, łemkowskie i hybrydy polsko-łemkowskie). Ten ogrom materiału nazewniczego nie dziwi, ponieważ dr Słabczyński – autochton pochodzący z Jaślisk, jest ekspertem w zakresie języka i kultury polsko-łemkowskiego pogranicza, czyli swojej „małej ojczyzny” w Beskidzie Niskim.

Podstawą materiału badawczego były dane uzyskane podczas eksploracji terenowych, kwerend archiwalnych w zbiorach w Rzeszowie, Przemyślu i Sanoku (nagrania, książki, teksty urzędowe, mapy) oraz wyekscerpowane z publikacji naukowych, popularnych i popularno-naukowych. Dr Robert Słabczyński zgromadził więc zarówno materiał współczesny, jak i historyczny, co dodatkowo podnosi wartość Jego opracowania.

W recenzowanej monografii nazwy zestawiono w formie słownika mikrotoponimów. Jest to bardzo obszerna i niezwykle cenna część książki. Każde hasło zawiera bowiem między innymi autorski komentarz na temat etymologii onimu i, co równie ważne, ilustruje zakorzenienie nazwy terenowej w określonym kontekście kulturowym, dzięki wypowiedziom informatorów (zapisanym fonetycznie) na temat pochodzenia i funkcjonowania mikrotoponimu w komunikacji językowej wiejskiej społeczności pogranicza. Tak pomyślany *Słownik* stanowi więc bardzo solidną i przemyślaną podstawę do dalszych analiz językowych.

Część analityczną otwiera tradycyjnie opracowany rozdział zawierający klasyfikację semantyczno-motywacyjną zebranych nazw z nietradycyjnym już jednak dopełnieniem danych językowych o informacje „dotyczące demografii, sposobów użytkowania ziemi, historii oraz kultury” (Autoreferat s. 7) badanych wsi Beskidu Niskiego. Dane te Autor ilustruje też stosownymi fragmentami dawnych akt miejskich czy tekstów lustracji biskupów przemyskich.

Kolejny rozdział, omawiający zmiany zachodzące w mikrotoponimii dwudziestu badanych wsi, zamyka nowatorski opis tzw. „życia nazw” pokazujący różne relacje zachodzące między nazwą a obiektem, np.: 1) „zniknięcie nazwy wraz z zanikiem obiektu, 2) zachowanie nazwy mimo zaniku obiektu, 3) funkcjonowanie nazwy mimo zaniku motywacji, 4) zanik nazwy na skutek zmiany rangi obiektu, 5) ograniczenie zakresu nazwy” (Autoreferat, s. 8-9; Słabczyński 2023, s. 399-409).

Otwartość na nowe propozycje teoretyczne i metodologiczne uważam zresztą za charakterystyczną cechę twórczości naukowej Roberta Słabczyńskiego i zarazem niewątpliwą wartość Jego postawy badawczej. Ową otwartość najlepiej ilustrują: 1) czwarty rozdział recenzowanej monografii interpretujący zebrane mikrotoponimy jako symptomy pogranicza - „odróżniające” i „uwspólniające”, jako swoiste leksemy kulturowe dobrze rozumiane przez obie pograniczne społeczności oraz 2) świetnie zredagowane *Zakończenie* postrzegające zebrane nazwy jako nośniki pamięci: społecznej, kulturowej, religijnej, historycznej itp.

Monografię zamykają: *Wykaz skrótów, Wykaz map, ilustracji, fotografii, tabel, Załączniki, Indeks nazw* oraz bardzo bogata *Bibliografia*, do której dodałabym też książki: Leszka Bednarczuka, *Początki i pogranicza polszczyzny* (Kraków 2018), Haliny Kurek, *Metodologia socjolingwistycznego badania fonetyki języka mówionego środowisk wiejskich (na przykładzie kilku wsi Beskidu Niskiego)* (Kraków 1990), Małgorzaty Misiak, *Między Popradem a Oslawą. Tożsamość językowo-kulturowa Łemków w ujęciu etnolingwistycznym* (Wrocław 2018) oraz artykuł Józefa Bubaka, *Topograficzne nazwy miejscowości ziemi krośnieńskiej i jasielskiej*, [w:] H. Kurek i F. Tereszkievicz (red.), *Podkarpackie spotkania. Literatura – Język – Kultura*, T. I: *Ziemia krośnieńska w kulturze polskiej*, Kraków 1996, s. 105-114.

Reasumując powyższe rozważania, stwierdzam, że **zasługujące na wyróżnienie** osiągnięcie naukowe dra Roberta Słabczyńskiego, przedstawione tu w dużym uproszczeniu i skrócie, oceniam bardzo wysoko. Po pierwsze – za ogrom i bogactwo materiału nazewniczego zebranego w terenie oraz w archiwach, po drugie – za jasność, wnikliwość, subtelność i wszechstronność jego analizy, po trzecie – za niezwykle staranną kompozycję i nowatorstwo metodologiczne monografii i po czwarte wreszcie - za umiejętność podejmowania ważnych tematów pomagających zachować w pamięci niematerialne, językowo-kulturowe dziedzictwo Polaków i Łemków mieszkających na pograniczach językowo-kulturowych wschodniej części Beskidu Niskiego.

4. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych Habilitanta

W swoim bogatym dorobku naukowym dr Robert Słabczyński ma **36 publikacji** (łącznie z omówionym wyżej osiągnięciem naukowym), w tym:

- 3 monografie autorskie,
- 6 monografii pod współredakcją naukową,
- 27 artykułów naukowych (1 współautorski), w tym:
 - 16 artykułów (1 współautorski) opublikowanych w renomowanych czasopismach krajowych oraz 11 w tomach zbiorowych wydanych w Polsce i za granicą.

Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora Robert Słabczyński opublikował 32 prace naukowe, w tym:

- 3 monografie autorskie,
- 6 monografii pod współredakcją naukową,
- 23 autorskie artykuły naukowe, w tym:
 - 14 autorskich artykułów w renomowanych czasopismach krajowych i zagranicznych oraz 7 - w tomach zbiorowych wydanych w Polsce i za granicą.

Jak wynika z powyższych danych, 100% dorobku naukowego Roberta Słabczyńskiego to autorstwo lub redakcja naukowa książek oraz autorstwo (i 1 współautorstwo) artykułów naukowych. Wiele Jego tekstów ukazało się w ważnych tomach zbiorowych opublikowanych przez wydawnictwa uniwersyteckie (m. in. UMCS, UP oraz URz) oraz w znanych, renomowanych, wysoko punktowanych ogólnopolskich czasopismach naukowych (por. np: „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Linguistica”, „Annales Academiae Paedagogicae Cracoviensis. Studia Logopaedica” „Język Polski”, „Kwartalnik Edukacyjny”, „Prace Językoznawcze”, „Słowo. Studia językoznawcze”). Kilka artykułów Habilitanta ukazało się też w prestiżowych wydawnictwach zagranicznych (Bratysława, Preszów).

Wszystkie wymienione wyżej osiągnięcia naukowe Pana Roberta Słabczyńskiego **mieszczą się** w zakresie dziedziny *nauki humanistyczne* i dyscypliny *językoznawstwo*.

Swój pierwszy artykuł naukowy Robert Słabczyński opublikował w 2002 roku w pracy zbiorowej pt. *Konteksty kulturowe w dyskursie edukacyjnym* (J. Ożdżyński i T. Rittel, red.). Praca nosiła tytuł *Dyrektywy w dyskursie szkolnym* i była „próbą semantycznej klasyfikacji aktów dyrektywnych realizowanych w szkole podstawowej (w sytuacji klasowo-lekcyjnej) za pomocą czasowników w formie trybu rozkazującego” (Autorefereat, s. 25). Otwierała więc

pierwszy krąg zainteresowań i pierwsze pole badawcze Roberta Słabczyńskiego związane z lingwistyką edukacyjną. Habilitant pracował wówczas jako nauczyciel w szkole podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącym i problematyka komunikacji dydaktycznej z uczniami była Mu bardzo bliska.

Kolejne cztery artykuły (w tym: 1 współautorski) Kandydata do stopnia naukowego doktora habilitowanego również skupiały się na dyskursie szkolnym i dotyczyły komunikowania przybliżonego i relewancji w dyskursie szkolnym (2006), nauczycielskiego „proszę” w szkole podstawowej i w gimnazjum (2006), czasowników mentalnych w dyskursie szkolnym (2007) oraz form pierwszej osoby liczby pojedynczej czasu teraźniejszego w dyskursie szkolnym (2008).

W omawianym nurcie zainteresowań naukowych Roberta Słabczyńskiego mieści się też Jego rozprawa doktorska obroniona w 2008 roku. Owa praca, znacznie zmieniona i uzupełniona wynikami dodatkowych badań, ukazała się drukiem w 2013 roku pt. *Formy pierwszej i drugiej osoby czasowników w dyskursie szkolnym. Studium pragmalingwistyczne* (Kraków) i uzyskała bardzo dobre recenzje. W jednej z nich Profesor Helena Synowiec pisała, że dzięki analizie materiału empirycznego zarejestrowanego przez Badacza w sytuacjach lekcyjnych, książka Roberta Słabczyńskiego „wzbudzi zainteresowanie zarówno językoznawców, jak i dydaktyków [...] odzwierciedla się [w niej bowiem – uzup. H. K.] erudycja Autora, bardzo dobra orientacja w opracowaniach lingwistycznych i znajomość metodologii językoznawczych” (Słabczyński 2013, okładka).

Po obronie pracy doktorskiej Robert Słabczyński nadal pozostaje wierny lingwistyce edukacyjnej. W roku 2011 wydaje artykuł pt. *Formy drugiej osoby liczby pojedynczej trybu orzekającego w kontekście dyskursu edukacyjnego*, w roku 2012 – *Semantykę form czasowników trzeciej osoby w dyskursie szkolnym*, a w roku 2013 w „Kwartalniku Edukacyjnym” omawia funkcję elementów potocznych w języku nauczycieli.

Począwszy od roku 2011 dr Robert Słabczyński rozszerza jednak zakres swoich zainteresowań naukowych i stopniowo zmienia pole badawcze. Początkowo koncentruje się na języku mediów, skupiając się na wypowiedzeniach wartościujących analizowanych w świetle teorii aktów mowy, ale niebawem pole to uzupełnia o język reklamy.

Zwrot ku nowej problematyce zapowiada artykuł zatytułowany *Superwykon – o wartościowaniu w telewizyjnych programach z gatunku talent show* (2011), a kontynuację zainteresowań poświadczają teksty: *Wartości eksponowane w telewizyjnych programach rozrywkowych z gatunku talent show i językowe sposoby ich wyrażania* (2014) oraz *Brutalizacja mediów i jej wpływ na zachowania językowe Polaków* (2015). W kolejnym bardzo

dobrym artykule Robert Słabczyński stara się odpowiedzieć na pytanie: *Co dla mediów jest najważniejsze? O hierarchizacji wiadomości w polskiej prasie* (2016). W tym celu analizuje listy wyrazów, tzw. „słów dnia”, mających największą frekwencję w wiadomościach prasowych wybranych polskich dzienników i ustala najważniejsze pola tematyczne, na których media o zasięgu ogólnopolskim starają się skupić uwagę swych czytelników. Podobny cel przyświeca badaniom mediów o zasięgu lokalnym. W artykule zatytułowanym *Medialny obraz społeczności lokalnej (na podstawie analizy miesięczników „Dukla.pl” i „Nasz Rymanów”)* (2018) Habilitant ustala preferencje mediów lokalnych, rekonstruuje jednocześnie medialny obraz społeczności badanych gmin. Omawiany tekst zapowiada więc otwarcie nowego pola badawczego Roberta Słabczyńskiego, ukierunkowanego etnolingwistycznie i związanego z Jego „małą ojczyzną”.

Z językiem mediów nierozzerwalnie łączy się język reklamy. W dwu artykułach wydanych w 2014 roku (*Co zrobić, aby przeczytali? Językowe i pozajęzykowe sposoby nakłaniania w tematach listów poczty elektronicznej oraz „Sprawdź i odbierz prezent” – o słownictwie tematów e-maili marketingowych*) Kandydat do stopnia doktora habilitowanego wskazuje części mowy z najwyższą frekwencją, za których pomocą skutecznie nakłaniano odbiorców do podjęcia decyzji o zakupie produktu i jednocześnie określa ich funkcje. Ustala też językowe i pozajęzykowe środki pozwalające wpłynąć na decyzję odbiorcy, aby zapoznał się z proponowaną ofertą handlową. W kolejnych dwu artykułach: *„Szok! Ma 72 lata a wygląda na 35”. O internetowych reklamach suplementów diety* (2017) oraz *„Wińsko upaja”, a „Bagno wciąga” – o sloganach reklamowych polskich miast i regionów* (2020) Autor omawia mechanizmy perswazyjne – emocjonalne i racjonalne, służące podjęciu decyzji zgodnej z intencją nadawcy. W artykule *„Przyjazny dla twojej kieszeni” – o semantyce słowa „przyjazny” we współczesnych tekstach reklamowych* (2016) Robert Słabczyński przygląda się z kolei wartości perswazyjnej przymiotnika *przyjazny* w tekstach promocyjnych.

Z językiem mediów łączą się też prace dotyczące: nowych znaczeń rzeczowników modnych we współczesnej polszczyźnie (*Masakra – wyraz modny współczesnej polszczyzny* – 2015), sposobów wyrażania agresji werbalnej (*Hejt – uderzenie w godność człowieka* – 2020) i funkcji wyrażania radości w grzecznościowych i perswazyjnych aktach mowy oraz w aktach wartościowania (*O pragmatycznych funkcjach wyrażania radości* – 2015).

Od początku swej kariery naukowej Robert Słabczyński stopniowo zmierzał ku problematyce językowo związanej z Beskidem Niskim i jego kulturą. Badania dialektologiczne, podjęte przezeń już na studiach magisterskich, a na szerszą skalę kontynuowane w pierwszych dziesięcioleciach XXI wieku, doprowadziły do zgromadzenia

1200 leksemów gwarowych funkcjonujących w gwarze Jaślisk i w rezultacie - do opublikowania, w roku 2015, monografii o charakterze słownikowym zatytułowanej *Słownictwo z zakresu kultury materialnej w gwarze Jaślisk w powiecie krośnieńskim* (Rzeszów). W omawianej pracy dr Słabczyński archiwizuje leksykę ludową Jaślisk w kilku polach semantycznych, wzbogacając jednocześnie materiał leksykalny licznymi fotografiami. Książka zawiera też część teoretyczną, a w obrębie w poszczególnych pól znaczeniowych - również partie analityczne. W dobie globalizacji i zachodzących na wsi przemian językowo-kulturowych monografia dra Słabczyńskiego już dziś posiada nieocenioną wartość, zwłaszcza materiałową.

Ostatnim wreszcie polem badawczym, na którym skupił swą uwagę Kandydat do stopnia doktora habilitowanego, jest onomastyka, a zwłaszcza toponimia wschodniej części Beskidu Niskiego. Zainteresowanie się tą problematyką zapowiada znakomity, starannie przygotowany artykuł, opublikowany w 2017 roku, pt. *Burdele, Matoły, Biały Kał – asocjacje i wrażenia zmysłowe ukryte w nazwach miejscowych*, w pierwszej części przedstawiający ojkonimy budzące negatywne skojarzenia i na ogół odbierane jako ośmieszające, w drugiej zaś, nie budzące takich skojarzeń, choć motywowane bodźcami wzrokowymi, słuchowymi, smakowymi i dotykowymi. Rok później ukazuje się kolejny bardzo dobry artykuł Roberta Słabczyńskiego pt. *Mikrotoponimy południowo-wschodniej części Beskidu Niskiego motywowane nazwami roślin i zwierząt* (2018), który dotyczy już nazewnictwa rodzinnej ziemi Autora i zapowiada powrót Habilitanta „do korzeni”, czyli skoncentrowania swej uwagi na badaniu nazw własnych na pograniczu polsko-łemkowskim. „Powrót do korzeni” nierozdzielnie wiąże się też z powrotem do etnolingwistycznych analiz nazewnictwa pogranicza, czyli do onomastyki kulturowej. „Językowo-kulturową panoramę pogranicznego obszaru, na który składają się obrazy: natury, kultury, stosunków społecznych i struktury etnicznej” (Autoreferat, s. 14) przynosi artykuł, wydany w roku 2019, pt. *Językowo-kulturowy obraz pogranicza polsko-słowackiego utrwalony w mikrotoponimach*. Robert Słabczyński nie pomija też pogranicznej antroponimii i w roku 2020 publikuje tekst pt. *Imiennictwo łemkowskie w XIX wieku*, którego celem jest opis żeńskich i męskich imion Łemków. Materiałem źródłowym są księgi parafialne: Daliowej, Lipowca, Surowicy i Tylawy w pow. krośnieńskim. Habilitant uzupełnia tym samym dotychczasowe badania o nowe wsie, nieuwzględnione do tej pory w opracowaniach naukowych. Kolejnym bardzo ciekawym artykułem z zakresu onomastyki jest *Homonimia w mikrotoponimii południowo-wschodniej części powiatu krośnieńskiego – geneza i typologia* (2022). Na podstawie materiału nazewniczego zebranego w dwudziestu wsiach należących do gmin: Dukla, Rymanów i Jaśliska Autor omawia rzadko

podejmowaną problematykę homonimii apelatywno-onimicznej i onimiczno-onimicznej. Wreszcie ostatni tekst, zatytułowany *Mikrotoponimy Beskidu Niskiego jako symptomy pogranicza* (2021), analizujący „wybrane problemy dotyczące symptomów pogranicza etniczno-językowego, religijnego i socjokulturowego” (Autoreferat, s. 15) jest zapowiedzią monografii pt. *Mikrotoponimy Beskidu Niskiego*, którą Habilitant słusznie uznał za swoje najważniejsze osiągnięcie naukowe.

Jak wynika z powyższego omówienia, na dorobek naukowy dra Roberta Słabczyńskiego składa się pokaźna liczba starannie przygotowanych, oryginalnych autorskich publikacji dotyczących różnorodnej problematyki badawczej. Analiza osiągnięć Habilitanta pozwala też zaobserwować stałe poszerzanie się Jego zainteresowań naukowych oraz otwieranie się na nowe i nowatorskie rozwiązania metodologiczne.

Jeśli chodzi o dane naukometryczne, to według dostarczonej dokumentacji za lata 2008-2022 (czyli od czasu uzyskania stopnia doktora) Robert Słabczyński ma 13 cytowań (bez autocytowań 8), co przekłada się na indeks Hirscha wyrażający się liczbą 2.

Dr Robert Słabczyński wykazuje się istotną aktywnością naukową, realizowaną w więcej niż jednej uczelni. Był doktorantem i do 2010 roku pracownikiem dydaktycznym w Instytucie Filologii Polskiej Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Wydał wówczas cztery artykuły, wskazując, jako miejsce swoich badań naukowych - Akademię Pedagogiczną w Krakowie. Akademię reprezentował też, wygłaszając referaty, na dwu konferencjach naukowych – w Krakowie (2005) i Rzeszowie (2005). Ponadto aktywnie uczestniczył w zebraniach naukowych Katedry Logopedii i Lingwistyki Edukacyjnej Uniwersytetu Pedagogicznego, kilka razy prezentując tu wyniki swoich badań.

W roku 2007 odbył dwutygodniowy staż naukowy w Zakładzie Logopedii Uniwersytetu Gdańskiego, a w roku 2023 tygodniowy staż w Katedrze Polityki Społecznej i Edukacyjnej Uniwersytetu Peloponeskiego.

Do istotnych osiągnięć naukowych dra Roberta Słabczyńskiego zaliczyć też trzeba udział w 14 (łącznie z Opolem w 2023 r.) krajowych i zagranicznych (ogólnopolskich i międzynarodowych) konferencjach naukowych i kilkunastu posiedzeniach naukowych (z referatami, por. np. IJP PAN w Krakowie – 2023 r.). Od 2022 roku Habilitant pełni funkcję zastępcy redaktora naczelnego czasopisma „Słowo. Studia językoznawcze”. Jest także

członkiem krakowskiego i rzeszowskiego oddziału Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego.

Dr Robert Słabczyński jest też znany ze swej szerokiej działalności popularyzatorskiej oraz z pracy na rzecz regionu. Dwukrotnie wygłaszał wykłady w Towarzystwie Miłośników Języka Polskiego (Oddział w Rzeszowie) i dwukrotnie - w Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Rzeszowie. Kilka razy wykładał w Podkarpackim Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie, a w ramach współpracy ze szkołami – w Zespole Szkół nr 1 w Rzeszowie. Prowadził też warsztaty z zakresu komunikacji interpersonalnej dla uczniów gimnazjum z Zespołu Szkół w Kańczudze. Jako ekspert w zakresie współczesnej polszczyzny uczestniczył także w kilku audycjach radiowych emitowanych na antenie Polskiego Radia Rzeszów.

5. Ocena osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych Habilitanta

Dr Robert Słabczyński prowadzi zajęcia dydaktyczne na studiach licencjackich, magisterskich i podyplomowych, na kierunkach: filologia polska oraz dziennikarstwo i komunikacja społeczna (językoznawstwo pragmatyczne, strategia i narzędzia promocji regionu, kultura języka polskiego, wystąpienia publiczne i teksty użytkowe, pracownia form reklamowych, komunikacja niewerbalna, techniki perswazji z elementami autoprezentacji, podstawy komunikacji marketingowej i PR, język reklamy, wystąpienia publiczne z elementami autoprezentacji, pragmatyka językowa, praktyczne zastosowanie języka, redakcja tekstów użytkowych, język reklamy i komunikacja marketingowa, krytyczna analiza tekstu w praktyce redakcyjnej, etykieta biznesu (savoir vivre), metodologia badań językoznawczych, gramatyka opisowa języka polskiego, specyfika językowa regionu, leksykologia i leksykografia, komunikacja językowa w internecie, komputer w pracy logopedy)

Wypromował 50 licencjatów, ponadto zrecenzował 12 prac magisterskich i 20 licencjackich. Sprawował też opiekę nad studentami przygotowującymi prace roczne i projekty specjalnościowe, a w ramach wymiany studenckiej - także nad studentami ze Słowacji. Od 2011 roku nieprzerwanie pełni funkcję opiekuna roku, a od roku 2015 jest opiekunem koła naukowego „Klub Dziennikarzy Studenckich”. W latach 2012-2018 był członkiem Komitetu Okręgowego Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w Rzeszowie. W celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, brał udział w trzech certyfikowanych szkoleniach z zakresu dydaktyki.

Dr Robert Słabczyński pracę naukową i działalność dydaktyczną nierozdzielnie łączy z działalnością organizacyjną. I tak: w latach 2016-2019 pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Polonistyki i Dziennikarstwa Uniwersytetu Rzeszowskiego ds. organizacji i dydaktyki. Współtworzył wówczas dokumentację wniosku o uruchomienie trzech kierunków studiów. W roku akademickim 2019/2020 był kierownikiem kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna*. W latach 2015-2017 był pełnomocnikiem dziekana Wydziału Filologicznego ds. promocji. W roku 2013 powołano Go na kierunkowego koordynatora ds. ECTS (obecnie jest członkiem dwóch zespołów programowych). Wreszcie w roku 2023 na kierunku *logopedia z nauczaniem języka polskiego jako obcego* powołano Go na koordynatora praktyk. W roku 2011 został członkiem i sekretarzem redakcji czasopisma naukowego „Słowo. Studia językoznawcze”, a w roku 2022 – zastępcą redaktora naczelnego. W celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, brał udział w dwóch certyfikowanych szkoleniach z zakresu kierowania czasopiśmem naukowym. Pan Słabczyński był też współorganizatorem pięciu ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji naukowych.

Za zasługi w działalności na rzecz rozwoju nauki otrzymał Brązowy Krzyż Zasługi.

6. Konkluzja

Podsumowując swoją recenzję, stwierdzam, że dr Robert Słabczyński **z naddatkiem spełnia wymogi stawiane przez Ustawę**, bowiem pod względem aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej należy dziś do grona uczonych wyróżniających się nie tylko w rzeszowskim, ale w polskim środowisku językoznawczym. Jest badaczem o bogatym i wielotematycznym dorobku naukowym, otwartym jednocześnie na nową problematykę i nowe propozycje metodologiczne. W okresie podoktorskim poczynił ważne kroki w pracy badawczej, wzbogacając swój dorobek o 32 kolejne publikacje naukowe. Reprezentuje nowoczesną orientację metodologiczną, łącząc szerokie horyzonty teoretyczne z badaniami empirycznymi i pracą dokumentacyjną. Co równie ważne, Robert Słabczyński ma też jasno nakreślony program badawczy, który konsekwentnie realizuje w więcej niż jednej uczelni oraz bardzo duże osiągnięcia w działalności dydaktycznej, w szeroko rozumianej pracy organizacyjnej oraz popularyzatorskiej, także na rzecz regionu.

Uważam więc, że całokształt dorobku naukowego dra. Roberta Słabczyńskiego, Jego wkład do dydaktyki uniwersyteckiej, a także do organizacji nauki **w pełni uzasadniają**

wniosek o nadanie Mu przez Radę Dyscypliny Językoznawstwo na Uniwersytecie Rzeszowskim stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.

prof. dr hab. Halina Kurek